

FORMANDSKABETS KONKLUSIONER

DET EUROPÆISKE RÅD

DEN 26.-27. JUNI 1989 I MADRID

## INDLEDNING

1. Det Europæiske Råd, forsamlet i Madrid, har behandlet situationen omkring og perspektiverne for fremskridt i retning af Den Europæiske Sammenslutning.
2. Det Europæiske Råd konstaterer med tilfredshed dynamikken i det europæiske samarbejde, som har fundet ny impuls i Fællesakten, og som giver sig udslag i Fællesskabets øgede rolle i international sammenhæng.

Gennemførelsen af det indre marked samt styrkelsen af den økonomiske og sociale samhørighed er de prioriterede mål i denne nye etape af Fællesskabets historie.

Det konstaterer ligeledes de fremskridt, som De Tolv har gjort takket være et større engagement i internationale anliggender og en større sammenhæng mellem fællesskabsmålene i egentlig forstand og Det Politiske Samarbejde.

3. Det tredje almindelige valg til Europa-Parlamentet, som fandt sted mellem den 15. og den 18. juni, er ligeledes udtryk for en konsolidering af den europæiske integration.

Det Europæiske Råd finder, at gennemførelsen af Fællesaktens bestemmelser har medført en reel og mærkbar forøgelse af Parlamentets bidrag til Fællesskabets lovgivningsproces. Dette bidrag giver sig fra nu af udslag i et effektivt samarbejde mellem Parlamentet, Kommissionen og Rådet, som finder sted i et klima af gensidig tillid.

Det Europæiske Råd påhørte i denne forbindelse et indlæg fra den afgående formand, Lord Plumb, som det ydede en særlig hyldest. Det Europæiske Råd har noteret sig den stort set positive vurdering, som Europa-Parlamentets

formand har givet af situationen med hensyn til det interinstitutionelle samarbejde og af midlerne til at forbedre det. Det ville i denne forbindelse være ønskeligt, om Fællesskabets forskellige institutioner indleder en analyse af deres rolle med henblik på tiden efter 1992.

4. Fællesskabet og Det Europæiske Politiske Samarbejde er i øjeblikket i gang med et ambitiøst arbejdsprogram, som omfatter en fuldstændig og afbalanceret gennemførelse af Fællesakten.

## I. DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

### A. GENNEMFØRELSE AF FÆLLESAKTEN

#### 1. DET INDRE MARKED

##### GENNEMFØRELSE AF DET INDRE MARKED

Det Europæiske Råd har konstateret, at dynamikken i gennemførelsen af det indre marked hver dag yder et stadig større bidrag til væksten og til forbedringen af beskæftigelsessituationen. Hidtil har denne dynamik især været affødt af de afgørelser, der er truffet i forbindelse med fjernelsen af de tekniske handelshindringer. Der må nu ske en lignende udvikling med hensyn til fjernelsen af de fysiske og fiskale hindringer, således at der kan gennemføres et område uden indre grænser inden den 31. december 1992 i overensstemmelse med artikel 8 A i Fællesakten.

Fremskyndelsen af afgørelserne betyder, at man har gennemført langt over halvdelen af foranstaltningerne i hvidbogen. Rådet erindrer om de prioriterede områder, der blev fastlagt på møderne i Hannover og på Rhodos. Det noterer sig med tilfredshed, at der er truffet vigtige afgørelser i forbindelse med offentlige kontrakter, banker og finansielle tjenesteydelser, indbyrdes

tilnærmelse af tekniske standarder samt i transportsektoren. Det konstaterer ikke desto mindre, at der endnu er afgørelser at træffe på prioriterede områder, herunder på transportområdet og navnlig med hensyn til cabotage, og anmoder Rådet om at intensivere arbejdet i disse sektorer.

Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen til snarest muligt at forelægge Rådet resten af de forslag, der er nævnt i hvidbogen, og forventer, at Rådet hurtigst muligt afslutter vedtagelsen af de tekster, som skal gøre det muligt at gennemføre det indre marked.

#### SVIG

Det Europæiske Råd understreger nødvendigheden af, at der sættes hårdt ind mod problemet med svig i relation til Fællesskabets budget.

Det ser med tilfredshed på de meget væsentlige fremskridt, der med medlemsstaternes tilslutning til Kommissionens handlingsplan, som blev godkendt af Rådet (økonomi og finans) den 19. juni 1989, allerede er gjort med hensyn til bekæmpelsen af svig.

Det opfordrer Ministerrådet til snarest at udtale sig om de forskellige forslag til retsforskrifter vedrørende bekæmpelse af svig, som Kommissionen har forelagt det.

#### SKATTER OG AFGIFTER

Det Europæiske Råd er bekymret over den forsinkelse, der er konstateret i forbindelse med løsningen af problemet vedrørende beskatning af renteindtægter, og understreger nødvendigheden af at sørge for, at liberaliseringen af kapitalbevægelserne ikke gør skattesvig lettere. Det Europæiske Råd anmoder Rådet om at intensivere sine bestræbelser for at finde en tilfredsstillende

løsning på problemet med beskatning af renteindtægter, således at man kan nå frem til en aftale inden den 1. juli 1990.

Det Europæiske Råd har med tilfredshed noteret sig, at der nu er indledt en indgående drøftelse af problematikken omkring en indbyrdes tilnærmelse af den indirekte beskatning på grundlag af de af Kommissionen foreslåede nye retningslinjer og under hensyn til medlemsstaternes forslag, og at der er etableret en procedure for en fortsættelse af drøftelserne. Det Europæiske Råd fremhæver nødvendigheden af, at man inden årets udgang opnår enighed om hovedlinjerne i en løsning på dette område under hensyn til alle de problemer, som dette indebærer, således at det indre marked kan komme til at fungere inden for den fastsatte frist.

#### DET AUDIOVISUELLE OMRÅDE

Det Europæiske Råd finder det uomgængelig nødvendigt, at bestræbelserne på at styrke Europas audiovisuelle kapacitet udvikles i alle henseender, således som det opfordrede til på mødet på Rhodos. Dette kræver Fællesskabets teknologiske tilstedeværelse, fri bevægelighed for programmer under hensyn til de kulturelle forskelle samt fremme af den europæiske produktion.

Det Europæiske Råd noterer sig de vigtige fremskridt, der er gjort på dette område med vedtagelsen af en afgørelse om højopløsnings-tv. Det opfordrer Rådet til, under hensyn til ovenstående, at fortsætte sine drøftelser om direktivet om fri bevægelighed for tv-billeder, således at dette kan vedtages inden for de frister, der gælder i henhold til samarbejdsproceduren med Parlamentet.

Det Europæiske Råd ønsker, at den kommende konference om audiovisuelle spørgsmål bliver en succes.

## FRI BEVÆGELIGHED FOR PERSONER

Som vedtaget af Det Europæiske Råd på Rhodos, har Koordinatorgruppen udarbejdet en rapport ("Palma de Mallorca-dokumentet") om de foranstaltninger, der skal træffes på de forskellige områder for at gøre fremskridt hen imod en faktisk fri bevægelighed for personer inden for Fællesskabet.

Det Europæiske Råd, der finder, at fri bevægelighed for personer er en prioritet med henblik på 1992, godkender konklusionerne i dette dokument, som stort set bygger på den fremgangsmåde og de metoder, der er fastsat i hvidbogen om gennemførelsen af det indre marked, og som har bevist deres effektivitet i denne sammenhæng. Det giver Koordinatorgruppen mandat til efter instruks fra Rådet (almindelige anliggender) at gøre sit yderste for, at det arbejdsprogram, der er foreslået i dokumentet, kan gennemføres planmæssigt.

## 2. DEN SOCIALE DIMENSION

Det Europæiske Råd finder, at de sociale aspekter bør tillægges samme betydning som de økonomiske aspekter under opbygningen af det europæiske enhedsmarked, og at de derfor bør uddybes på en afbalanceret måde.

Det Europæiske Råd bekræfter sine konklusioner fra Hannover og Rhodos om gennemførelsen af det indre marked, som det mest effektive middel til at skabe nye arbejdspladser og sikre størst mulig velfærd for alle Fællesskabets borgere. Udvikling og skabelse af nye arbejdspladser skal have første prioritet i gennemførelsen af det indre marked. Fællesskabet skulle således fra 1988 til 1990 skabe 5 millioner nye arbejdspladser.

Det Europæiske Råd konstaterer med tilfredshed, at målene i artikel 118 A er under gennemførelse med vedtagelsen af vigtige direktiver om arbejdstageres sikkerhed og sundhed, som skal medføre en forbedring af livskvaliteten på arbejdspladsen.

Det Europæiske Råd understreger, at en bedre udnyttelse af de menneskelige ressourcer via uddannelse er et grundlæggende aspekt af den økonomiske og sociale udvikling; det konstaterer, at der er opnået enighed om efter- og videreuddannelse. Det Europæiske Råd opfordrer Kommissionen, Rådet og arbejdsmarkedets parter til at fremskynde det igangværende arbejde for snarest muligt at opnå gensidig anerkendelse af kvalifikationer, fuld faglig mobilitet, og gennemførelse af de to prioriterede mål, som Det Europæiske Råd besluttede i februar 1988 i Bruxelles, nemlig unges integration i arbejdslivet og bekæmpelse af langtidsledighed.

Det Europæiske Råd noterer sig med interesse de fremskridt, der er gjort på fællesskabsplan med hensyn til den sociale dialog inden for rammerne af Traktatens artikel 118 B. Det indre marked skal gennemføres i et klima af snævert samarbejde mellem arbejdsgivere og arbejdstagere, således at de økonomiske og tekniske forandringer foregår på en måde, der er socialt acceptabel. Det er med henblik herpå nødvendigt at bevare de erhvervede rettigheder på det sociale område og at styrke den økonomiske og sociale samhørighed.

Det Europæiske Råd har også gjort sig bekendt med den komparative undersøgelse af de nationale sociallovgivninger, som det anmodede Kommissionen om i Hannover. Det finder, at den analyse af ligheder og forskelle, der er indeholdt i undersøgelsen, vil være meget nyttig for det igangværende arbejde.

Det Europæiske Råd har taget til efterretning, at Kommissionen på samlingen i Rådet (socialministrene) den 12. juni forelagde et foreløbigt udkast til en fællesskabspagt om de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som efter en første drøftelse førte til det udkast til konklusioner, som findes i bilag I, og som elleve delegationer har accepteret.

Rådet vil fortsætte arbejdet med henblik på at vedtage de nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af enhedsmarkedets sociale dimension under hensyn til de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder. Det skal i denne forbindelse klarlægges, hvilken rolle fællesskabsreglerne såvel som de nationale lovgivninger og de aftalemæssige forbindelser skal spille.

Efter at have hørt arbejdsmarkedets parter skal Rådet tage stilling til denne arbejdsplan inden Det Europæiske Råds næste møde.

### 3. MILJØ

Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på intensiveringen af Rådets aktiviteter i det forløbne halvår, og det fremhæver navnlig betydningen af de foranstaltninger, der er blevet vedtaget med hensyn til beskyttelse af ozonlaget, drivhuseffekten, forurenende emissioner fra biler med lavt slagvolumen og skovpolitikken.

Det Europæiske Råd er klar over sit ansvar i forbindelse med de trusler, der berører jorden som helhed (klimaændringer, afskovning, ørkendannelse osv.), og finder, at Fællesskabet har en væsentlig rolle at spille på miljøbeskyttelsesområdet for så vidt angår både de interne retsforskrifter og det aktive bidrag til de initiativer, der træffes på internationalt plan.

Som led i en global miljøpolitik, der omfatter bekæmpelse af ørkendannelse, erosion og afskovning, opfordrer Det Europæiske Råd Kommissionen til at forelægge et program til beskyttelse af miljøet i de områder af Fællesskabet, der er berørt af sådanne problemer.

Det Europæiske Råd har på anmodning af den tyske forbundskansler behandlet de tropiske skoves vitale bidrag til klimastabiliteten i verden og til bevarelse af jordens genetiske ressourcer. I bevidstheden om, at de industrialiserede lande har et særligt ansvar med hensyn til opretholdelsen af de væsentlige balancer i naturen ønsker det, at disse spørgsmål behandles i snævert samarbejde med de berørte tredjelande.

Det Europæiske Råd har gjort sig bekendt med det forslag, som Kommissionen for nylig har fremsat om at oprette et europæisk miljøagentur, der skal være åbent for europæiske lande og have til formål at levere videnskabelige vurderinger af økologiske problemer. Det opfordrer Rådet til snarest muligt at behandle dette forslag.

#### 4. FORSKNING OG UDVIKLING

På baggrund af de fremskridt, der er gjort med hensyn til gennemførelse af rammeprogrammet for fællesskabsforanstaltninger, samt det arbejde med revision af programmet, som Kommissionen og Rådet allerede har indledt, noterer Det Europæiske Råd sig, at Kommissionen agter at forelægge et nyt ramme-program for perioden 1990-1994.

Denne revision skal være anledningen til at give en ny impuls til Fællesskabets indsats på dette meget vigtige område med henblik på at styrke det videnskabelige og teknologiske grundlag i den europæiske industri som helhed og øge dens internationale konkurrenceevne.

#### B. DEN ØKONOMISKE OG MONETÆRE UNION

1. Det Europæiske Råd gentager, at det er fast besluttet på gradvis at gennemføre Den Økonomiske og Monetære Union som fastsat i Fællesakten og bekræftet på Det Europæiske Råds møde i Hannover. Den Økonomiske og Monetære Union skal ses i perspektivet af gennemførelsen af det indre marked og i sammenhæng med den økonomiske og sociale samhørighed.
2. Det Europæiske Råd finder, at rapporten fra udvalget under ledelse af Jacques DELORS, som beskriver en proces, der i etaper skal føre til Den Økonomiske og Monetære Union, fuldt ud opfylder kommissoriet fra Hannover og udgør et godt grundlag for det fortsatte arbejde. Det Europæiske Råd finder, at man under gennemførelsen bør tage hensyn til parallelismen mellem de økonomiske og monetære aspekter, overholde subsidiaritetsprincippet og tilgodese de specifikke situationers forskelligartethed.
3. Det Europæiske Råd har besluttet, at første etape af gennemførelsen af Den Økonomiske og Monetære Union skal begynde den 1. juli 1990.

4. Det Europæiske Råd anmoder de kompetente instanser (Rådet (økonomi og finans samt almindelige anliggender), Kommissionen, Centralbankchefkomitéen og Det Monetære Udvalg) om:

a) at vedtage de bestemmelser, der er nødvendige for at iværksætte første etape den 1. juli 1990;

b) at foretage det forberedende arbejde med henblik på indkaldelse af en regeringskonference for at fastsætte de efterfølgende etaper; denne konference skal afholdes, når første etape er begyndt, og efter en fuldstændig og adækvat forberedelse.

### C. BORGERNES EUROPA

Det Europæiske Råd finder, at fremskridtene er utilstrækkelige på trods af de resultater, der er opnået på visse betydningsfulde områder vedrørende Borgernes Europa. Det opfordrer Rådet og Kommissionen til at gøre status over situationen på dette område og drage de nødvendige konklusioner med hensyn til, hvad der videre skal ske. Rådet skal aflægge rapport herom over for Det Europæiske Råd på dettes næste møde.

### D. FORBINDELSERNE UDADTIL

I tråd med Rhodos-erklæringen om Det Europæiske Fællesskabs internationale rolle har Det Europæiske Råd gennemgået udviklingen i forbindelserne mellem Fællesskabet og en række af dets partnere:

a) Det Europæiske Råd konstaterer med tilfredshed de fremskridt, der er sket i samarbejdet med EFTA-landene efter regeringschefernes topmøde i Oslo samt udenrigsministrenes fælles møde; begge møder fandt sted i marts. Det understreger i den forbindelse betydningen af hurtigt at indkredse de bedst mulige løsninger for at udvikle disse forbindelser på en mere struktureret måde. Det

ønsker på sit næste møde at få forelagt de konkrete resultater, der i mellem-tiden er opnået på dette område.

- b) Det Europæiske Råd noterer sig, at der er sket tilfredsstillende fremskridt i forbindelse med indførelsen af en passende politik over for landene i Øst-europa, idet der sikres sammenhæng mellem fællesskabspolitikkerne og den politik, som er vedtaget inden for rammerne af Det Politiske Samarbejde i henhold til artikel 30, stk. 5, i Fællesakten. Det noterer sig i denne forbindelse de fremskridt, der er sket i retning af indgåelse af handels- og samarbejdsaftaler med en række af disse lande, og benytter lejligheden til at understrege den fælles vilje til at bidrage til de bestræbelser, der navnlig af Polen og Ungarn er indledt med henblik på åbning og genopretning af deres økonomier.
- c) Det Europæiske Råd lægger fortsat vægt på, at de multilaterale forhandlinger under Uruguay-Runden må blive afsluttet med succes; disse forhandlinger skal gøre det muligt at indføre et internationalt system, som kan tage udfordringen på verdensplan op, ikke alene for så vidt angår samhandelen med varer, men også for så vidt angår tjenesteydelser, beskyttelse af intellektuel ejendomsret og hensyntagen til udviklingslandenes særlige situation. Det bekræfter ved denne lejlighed på ny, at Fællesskabet er fast besluttet på at modsætte sig enhver anvendelse af ensidige foranstaltninger, der vil kunne bringe et sådant internationalt system i fare.
- d) Det Europæiske Råd bekræfter sit tilsagn om nære og mangesidede forbindelser med landene på den anden side af Atlanterhavet, og det ser med tilfredshed på de samarbejdsforbindelser, der allerede er etableret med den nye amerikanske regering.

- e) Det Europæiske Råd understreger den betydning, som det tillægger en konsolidering af de privilegerede forbindelser, der længe har eksisteret mellem Fællesskabet og AVS-staterne. Det glæder sig over de fremskridt, der er gjort under genforhandlingen af AVS/EØF-konventionen, og anmoder om, at disse forhandlinger må føre til et resultat inden årets udgang.
- f) Det Europæiske Råd understreger ligeledes den betydning, det tillægger en styrkelse og en udvikling af forbindelserne med de lande, der er associeret Fællesskabet.
- g) Det Europæiske Råd har med særlig opmærksomhed behandlet situationen i de mellemindkomstlande, som har et gældsproblem. Situationen i disse lande er yderst foruroligende, især i Latinamerika, hvor løsningen af problemet er af særlig betydning for en konsolidering og styrkelse af demokratiet.

Det Europæiske Råd bekræfter, at det påhviler Fællesskabets medlemsstater at spille en aktiv rolle i de relevante fora for at finde frem til realistiske løsninger i betragtning af de historiske bånd samt det kulturelle og politiske slægtskab, der knytter dem til disse lande.

Det Europæiske Råd og medlemsstaterne bekræfter i den forbindelse de konklusioner, som ministrene drog på samlingen i Rådet (økonomi og finans) i marts, og understreger medlemsstaternes vilje til at overveje løsninger, som indebærer en frivillig nedbringelse af gælden og gældsbetjeningsbyrden på basis af en "case-to-case-approach" med deltagelse af IMF og Verdensbanken. Der erindres imidlertid om, at visse medlemslande for nylig har gennemført globale foranstaltninger.

Det Europæiske Råd understreger, at løsningen af dette problem ikke tåler udsættelse. Det anmoder forretningsbankerne og debitorlandene om at udvikle sådanne konkrete mekanismer, som er påkrævede for at finde en løsning på dette spørgsmål, der volder alvorlige økonomiske og politiske problemer.

Det Europæiske Råd har noteret sig det spanske forslag, som kort er gengivet i bilag II, og som går ud på at oprette en europæisk garantifond, hvis formål skal være at sikre et særligt europæisk bidrag til styrkelsen af og balancen i de internationale bestræbelser på dette område. Forslaget vil blive behandlet af Rådet (økonomi og finans).

---

UDKAST TIL KONKLUSIONER FRA RÅDET (socialministrene)

Rådet har haft en indgående drøftelse af det foreløbige udkast til en fællesskabspagt om de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, som Kommissionen har forelagt på denne samling.

Rådet mener, at Kommissionens foreløbige udkast i hovedtræk gengiver Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse af 22. februar 1989 samt Europa-Parlamentets beslutning af 15. marts 1989, og at det udgør et vigtigt bidrag til gennemførelsen af det sociale Europa.

Rådet har givet udtryk for den opfattelse, at de sociale aspekter bør have samme betydning som de økonomiske aspekter under opbygningen af det europæiske enhedsmarked, og at de derfor bør uddybes på en afbalanceret måde.

Rådet ser gerne, at arbejdsmarkedets parter under de fortsatte drøftelser deltager i debatten om de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder, og at der opnås den højest mulige grad af konsensus.

Rådet erklærer, at der for det sociale Europa bør opstilles en række tilstrækkelige præcise og juridisk bindende rettigheder, samtidig med at princippet om subsidiaritet overholdes, og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter fremmes.

Rådet finder, at Kommissionens foreløbige udkast indeholder såvel en opregning af rettigheder, der skal defineres med den største nøjagtighed, og hvis overholdelse bør sikres ved gennemførelse af obligatoriske regler i overensstemmelse med Traktaternes bestemmelser, som en række mål, der skal nås under gennemførelsen af det sociale Europa, og som skal udvikles gennem et handlingsprogram og gennem fælles politikker, uden at dette i øvrigt for nogen af parterne indskrænker den rolle, som Fællesakten har tilkendt de kollektive overenskomster.

Rådet mener, at de grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder bør godkendes snarest muligt ved en højtidelig erklæring fra stats- og regeringscheferne.

Rådet opfordrer Kommissionen til straks at indlede udarbejdelsen af reglerne om de grundlæggende rettigheder samt udarbejdelsen af handlingsprogrammet til gennemførelse af målene på det sociale område i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Hannover og på Rhodos. Rådet er endvidere enig om straks at genoptage behandlingen af og at træffe afgørelse om de forslag, som Kommissionen allerede har forelagt.

Rådet konstaterer, at der er almindelig enighed - dog med forbehold af de ændringer, der måtte blive foretaget - om de grundlæggende rettigheder, der er opregnet i det foreløbige udkast til pagt, og som udgør Fællesskabets sociale identitet.

Disse konklusioner vil blive sendt til formanden for Det Europæiske Råd.

---

ELEMENTER I DET SPANSKE FORSLAG OM OPRETTELSE AF EN EUROPÆISK GARANTIFOND (EGF)  
TIL NEDBRINGELSE AF TILBAGEBETALINGERNE SAMT AF DE MEST GÆLDSATTE LANDES  
UDLANDSGÆLD

1. Ordningen tager sigte på mellemindkomstlandenes gældsproblem. Den skal omfatte ikke alene landene i Latinamerika, men også landene i Nordafrika, Det Fjerne Østen og Østeuropa.
2. For at ordningen kan føres ud i livet, skal tre betingelser være opfyldt:
  - a) debitorlandene skal være enige med IMF om det økonomiske program, der skal gennemføres i de følgende tre år;
  - b) bankerne skal acceptere de nedsættelser, som IMF og EGF finder passende;
  - c) de kreditorlande, som ikke er medlem af EGF, skal på basis af en "case-to-case-approach" yde samme indsats som de lande, der deltager i ovennævnte fond.
3. Oprettelsen af EGF skal styrke det påtænkte multilaterale aspekt af behandlingen af gældsproblemet.

4. Fonden skal muliggøre en mere afbalanceret fordeling af indsatsen, idet man sikrer sig, at forretningsbankerne påtager sig deres del af ansvaret.
  5. Da EGF skal være en garantiordning, er det ikke meningen, at de deltagende lande skal indbetale indskud.
  6. EGF oprettes på et mellemstatsligt grundlag; alle interesserede europæiske lande vil kunne deltage.
-

## II. DET POLITISKE SAMARBEJDE

### 1. Øst/Vest-forholdet, herunder CSCE

Det Europæiske Råd erkender betydningen af de dybtgående ændringer, der for øjeblikket finder sted i USSR og i landene i Central- og Østeuropa, men det beklager, at der i nogle af disse lande stadig sker alvorlige overtrædelser af menneskerettighederne, og at dette navnlig går ud over medlemmer af etniske og religiøse minoriteter. Det har på ny bekræftet, at Fællesskabet og dets medlemsstater er fast besluttet på at spille en aktiv rolle med at støtte og tilskynde til positive ændringer og reformer.

Det Europæiske Råd har på ny bekræftet den fulde gyldighed af den globale politik, som Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater forfølger i deres forbindelser med USSR og landene i Central- og Østeuropa, og som omfatter politiske, økonomiske og samarbejds-mæssige aspekter. Det ser positivt på de konkrete skridt, som Fællesskabet og dets medlemsstater har taget på disse områder på baggrund af Rhodos-erklæringen.

Det Europæiske Råd ser frem til en intensivering af forbindelserne mellem Øst og Vest på alle områder. Det bekræfter på ny sin overbevisning om, at fremskridt inden for våbenkontrol og nedrustning, overholdelse af menneskerettighederne og fri bevægelighed for idéer, informationer og personer stadig er nødvendige forudsætninger for, at dette forbedrede klima mellem Øst og Vest kan give sig udslag i yderligere konkrete resultater.

Det Europæiske Råd er overbevist om, at CSCE-processen er den egnede ramme til opnåelse af større fremskridt på alle disse områder, der vil gøre det muligt for Europa at se frem til den dag, hvor dets nuværende delinger hører historien til.

De Tolv, som gradvis øger deres samarbejde som et bidrag til at opretholde deres sikkerhed, søger at øge stabiliteten og sikkerheden gennem lavere styrke- og rustningsniveauer samt gennem øget gennemsigtighed og forudsigelighed i militære anliggender, og således arbejde for fremskridt med hensyn til tilnærmelse og dialog mellem samtlige befolkninger i Europa. I denne forbindelse lægger de stor vægt på de forhandlinger om de konventionelle styrker i Europa og om tillids- og sikkerhedsskabende foranstaltninger, der for tiden foregår i Wien, og de vil arbejde for, at disse hurtigt kan afsluttes med et tilfredsstillende resultat. De genoptagne forhandlinger i Genève om nedskæringen i de strategiske kernevåben og forhandlingerne om kemiske våben frembyder også muligheder for at reducere den militære konfrontation betydeligt og forbedre klimaet i forbindelserne mellem Øst og Vest.

## 2. Mellemøsten

Det Europæiske Råd gentager på ny, at det er fast besluttet på fortsat at bidrage til løsningen af den arabisk-israelske konflikt, og har godkendt den vedlagte erklæring (bilag I).

I denne forbindelse finder Det Europæiske Råd, at en definitiv løsning af krisen i Libanon straks bør forhandles og iværksættes. Det bekræfter, at De Tolv fuldt ud støtter den trepartskomité, som blev nedsat på Den Arabiske Liga's topmøde i Casablanca. Det Europæiske Råd opfordrer samtlige berørte parter til at samarbejde fuldt ud med trepartskomitéen med henblik på at opnå en fuldstændig og varig våbenstilstand og en retfærdig politisk løsning af Libanon-krisen baseret på Libanons suverænitet, enhed og territoriale integritet. Det Europæiske Råd finder, at en politisk løsning bør baseres på valg af en præsident, politiske reformer og tilbagetrækning af alle ikke-libanesiske tropper. Det opfordrer på ny til øjeblikkelig og betingelsesløs frigivelse af alle gidsler i Libanon og andre steder. Det bekræfter på ny sin fulde støtte til UNIFIL.

Det Europæiske Råd har udtrykt håb om, at de iranske ledere ved konkrete handlinger vil bevise deres vilje til at udvikle konstruktive forbindelser med Fællesskabet og dets medlemsstater på grundlag af frihed, tolerance og respekt for folkeretten.

## 3. Maghreb

Det Europæiske Råd tillægger udbygningen og udviklingen af forbindelserne med Maghreb-landene stor betydning, specielt efter oprettelsen af Unionen af Arabiske Maghreb-lande, som Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater officielt har hilst velkommen. En konsolidering af den integrationsproces, som er blevet indledt med oprettelsen af unionen, vil bidrage til økonomisk udvikling og stabilitet i området og skulle kunne øge mulighederne for en løsning af striden om Vestsahara. Det Europæiske Råd finder ligeledes, at oprettelsen af unionen vil danne grundlag for et tættere samarbejde mellem Fællesskabet og Maghreb-landene.

## 4. Cypern

Det Europæiske Råd har med bekymring noteret sig, at der endnu ikke er fundet en løsning på Cypern-problemet, og at den tragiske deling af øen stadig består. De Tolv står fast ved deres tidligere erklæringer og gentager deres støtte til

Cyperns enhed, uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet i overensstemmelse med de relevante FN-resolutioner. Det har understreget behovet for, at der gøres fremskridt i den dialog, der føres mellem de to befolkningsgrupper under FN's auspicer, og det appellerer til de berørte parter om at samarbejde med FN's generalsekretær med henblik herpå og om at afholde sig fra enhver handling, som kan bringe denne dialog i fare.

## 5. Latinamerika

Det Europæiske Råd har noteret sig den yderligere udvikling i Fællesskabets og dets medlemsstaters forbindelser med Latinamerika og har gennemgået resultaterne af de ministermøder, som for nylig har været afholdt i San Pedro Sula (Honduras) og i Granada (Spanien).

Det Europæiske Råd bekræfter på ny Fællesskabets og dets medlemsstaters bekymring over situationen i Mellemamerika. Der må findes en retfærdig, stabil og varig løsning gennem en diplomatisk indsats, regional dialog, økonomisk samarbejde og national forsoning baseret på respekt for demokratiet og menneskerettighederne, i fuld overensstemmelse med Esquipulas-aftalen.

De latinamerikanske landes bestræbelser på at opnå ægte demokrati trues af en vanskelig økonomisk og finansiell situation, hvor et af hovedproblemerne er udlandsgælden. Det Europæiske Råd roser bestræbelserne på ægte økonomiske reformer og ser med tilfredshed på, at de berørte regeringer agter at fortsætte i den retning. Det Europæiske Råd er enigt om behovet for, at Fællesskabets medlemsstater støtter de bestræbelser, der udfoldes i internationale finansielle institutioner, blandt kreditorregeringer og i offentlige og private banker med henblik på at finde hurtige løsninger på disse problemer.

Det Europæiske Råd opfordrer til en fortsat udvikling af de politiske kontakter samt af det økonomiske, tekniske, handelsmæssige og finansielle samarbejde mellem Fællesskabet og Latinamerika. Det har med tilfredshed noteret sig det arbejde, der allerede er foretaget i fællesskabsregi efter retningslinjerne i Haag-konklusionerne af 26.-27. juni 1986. Under henvisning til konklusionerne fra forskellige ministerrådssamlinger har det opfordret Kommissionen til at fortsætte sine bestræbelser med henblik på at muliggøre udviklingen af differentierede og stadigt mere effektive strategier for samarbejdet mellem Latinamerika og Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater, uden at dette berører udviklingen i de nære forbindelser og samarbejdet med andre regioner.

## 6. Asien

Det Europæiske Råd har udtrykt sin dybe bekymring over situationen i Kina og har godkendt den vedlagte erklæring (bilag II).

Det Europæiske Råd bekræfter på ny de tidligere erklæringer vedrørende Cambodia og ser med tilfredshed på de fremskridt, der er gjort hen imod en løsning af konflikten i landet. Det erkender, at der er sket en vis forbedring i de internationale aspekter af Afghanistan-konflikten, men har udtrykt bekymring over situationen i Afghanistan og opfordrer indtrængende samtlige berørte parter til at arbejde for indførelsen af en virkelig repræsentativ regering gennem en egentlig udøvelse af selvbestemmelse. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har bekræftet, at de er villige til at bidrage til genopbygningen af disse lande alt efter de særlige omstændigheder, der gør sig gældende.

Det Europæiske Råd erkender, at problemet med oversvømmelserne i Bangladesh er presserende og alvorligt, og er rede til at yde landets regering effektiv og samordnet støtte med henblik på at finde mulige løsninger, som vil sikre bedre oversvømmelseskontrol.

Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på, at den politiske dialog og det økonomiske samarbejde med ASEAN har vist sig at være effektive og vil blive yderligere udviklet på de kommende møder i Brunei og Manila.

## 7. Det sydlige Afrika

Det Europæiske Råd bekræfter, at det er fast besluttet på fortsat at kæmpe for afskaffelsen af apartheid gennem en fredelig forandringsproces samt for oprettelsen af et ikke-racistisk, frit, demokratisk og forenet Sydafrika.

Til støtte for FN's generalsekretær og dennes særlige repræsentant har Det Europæiske Råd desuden bekræftet, at det vil gøre en stor indsats for at sikre, at Sikkerhedsrådets resolution 435 fortsat gennemføres i alle sine aspekter, således at der kan gennemføres frie og retfærdige valg, og således at Namibia kan opnå uafhængighed inden for den fastsatte tidsplan.

Det Europæiske Råd ser med tilfredshed på de positive resultater af Gbadolite-topmødet, som har banet vejen for fred i Angola. Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater bekræfter på ny deres vilje til at bidrage til stabiliteten, genopbygningen og den økonomiske udvikling i dette land.

Erklæring om Mellemøsten

Det Europæiske Råd har drøftet situationen omkring konflikten i Mellemøsten på baggrund af de seneste begivenheder og de kontakter, som formandskabet og trojkaen i de seneste måneder har haft med de berørte parter, og det har draget følgende konklusioner:

1. De Tolv's politik vedrørende konflikten i Mellemøsten er defineret i Venedig-erklæringen af 13.6.1980 samt i de øvrige senere erklæringer. Den består i at bekræfte retten for alle stater i området, herunder Israel, til sikkerhed, dvs. til at eksistere inden for sikre, anerkendte og garanterede grænser, og til retfærdighed for alle befolkningerne i området, hvilket indbefatter anerkendelse af det palæstinensiske folks legitime rettigheder, herunder retten til at udøve selvbestemmelse, med alt hvad dette indebærer.

De Tolv mener, at disse mål bør nås på fredelig vis inden for rammerne af en international fredskonference i FN-regi, da FN er det passende forum for direkte forhandlinger mellem de berørte parter med henblik på at nå frem til en samlet, retfærdig og varig løsning.

Det Europæiske Råd mener endvidere, at PLO bør deltage i denne proces.

Det giver udtryk for støtte til enhver bestræbelse, der udfoldes af de permanente medlemmer af FN's Sikkerhedsråd for at bringe parterne nærmere hinanden, for at skabe et klima af tillid mellem dem og således bane vejen for indkaldelsen af en international fredskonference.

2. Fællesskabet og dets medlemsstater har vist deres vilje til at deltage aktivt i bestræbelserne på at nå frem til en forhandlingsløsning på denne konflikt og til fuldt ud at deltage i samarbejdet om en økonomisk og social udvikling for befolkningerne i området.

Det Europæiske Råd har udtrykt sin tilfredshed med den af formandskabet og trojkaen fulgte politik, som har bestået i at optage kontakt med alle parter, og det har besluttet af videreføre denne politik.

3. Det Europæiske Råd hilser med tilfredshed, at Den Arabiske Ligas ekstraordinære topmøde i Casablanca har støttet de beslutninger, der blev truffet på Det Palæstinensiske Nationalråds møde i Algier, og som indeholder en accept af FN's Sikkerhedsråds resolution 242 og 338, der indebærer en anerkendelse af Israels ret til at eksistere, samt et tilsagn om at give afkald på anvendelse af terrorisme.

Det stiller sig på samme måde positivt til de bestræbelser, som USA har udfoldet i deres kontakter med de direkte berørte parter, og navnlig til den med PLO indledte dialog.

Disse gunstige omstændigheder bør udnyttes til at argumentere for tolerance og fred med henblik på resolut at slå ind på forhandlingernes vej.

4. Det Europæiske Råd beklager den stadige forværring af situationen i de besatte områder og det konstant stigende antal dræbte og sårede samt befolkningens tiltagende lidelser.

Det appellerer indtrængende til de israelske myndigheder om at bringe de represive foranstaltninger til ophør, om at gennemføre Sikkerhedsrådets resolution 605, 607 og 608 og om at overholde bestemmelserne i Genève-konventionen om beskyttelse af civilbefolkninger i krigstid, herunder navnlig om at genåbne undervisningscentre på Vestbredden.

5. På grundlag af De Tolv's principielle holdninger har Det Europæiske Råd hilst forslaget om afholdelsen af valg i de besatte områder velkomment, da det vil kunne bidrage til fredsprocessen under forudsætning af:

- at valgene indgår som led i en samlet, retfærdig og varig løsning på konflikten,
- at valgene finder sted i de besatte områder, herunder Øst-Jerusalem, med passende frihedsgarantier,
- at ingen løsning udelukkes, og at de endelige forhandlinger finder sted på grundlag af FN's Sikkerhedsråds resolution 242 og 338, der er baseret på princippet om "territorier til gengæld for fred".

6. Det Europæiske Råd retter en højtidelig appel til de berørte parter om at udnytte denne lejlighed til at opnå fred. Begge parters respekt af den anden parts legitime rettigheder skal lette en normalisering af forbindelserne mellem alle landene i området. Det Europæiske Råd anmoder på den ene side de arabiske lande om at oprette normale, fredelige samarbejdsforbindelser med Israel og på den anden side Israel om at anerkende det palæstinensiske folks ret til selvbestemmelse.

Erklæring om Kina

Det Europæiske Råd henviser til De Tolv's erklæring af 6. juni og fordømmer kraftigt den brutale undertrykkelse, der foregår i Kina. Det udtrykker forfærdelse over, at henrettelserne fortsætter på trods af alle henvendelserne fra det internationale samfund. Det anmoder højtideligt de kinesiske myndigheder om at stoppe henrettelserne og holde inde med undertrykkelsen af dem, som legitimt kræver deres demokratiske rettigheder.

Det Europæiske Råd anmoder de kinesiske myndigheder om at respektere menneskerettighederne og tage hensyn til befolkningens dybtføjte forhåbninger om frihed og demokrati. Det understreger, at dette er en væsentlig forudsætning for fortsættelsen af den reform- og åbningspolitik, som Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater har støttet.

De Tolv er klar over, at de seneste begivenheder har vakt stor bekymring i Hong Kong.

Det Europæiske Råd finder det under de nuværende omstændigheder nødvendigt at vedtage følgende foranstaltninger:

- fremlæggelse af spørgsmålet om menneskerettighederne i Kina i de relevante internationale fora; anmodning om, at uafhængige observatører får adgang til at deltage i processerne og aflægge besøg i fængslerne,
- EF-medlemsstaternes afbrydelse af det militære samarbejde og embargo på våbenhandelen med Kina,
- suspension af bilaterale kontakter på ministerplan og på højt plan,
- udsættelse af nye samarbejdsprojekter både fra Fællesskabets og medlemsstaternes side
- indskrænkning af programmerne for kulturelt, videnskabeligt og teknisk samarbejde til de foranstaltninger alene, som stadig har mening under de nuværende omstændigheder,
- medlemsstaternes forlængelse af gyldigheden af visa til de kinesiske studerende, som ønsker det fra medlemsstaternes side,

På baggrund af den usikkerhed, som de kinesiske myndigheders nuværende politik har givet anledning til på det økonomiske område, går Det Europæiske Råd ind for, at man udsætter behandlingen af nye ansøgninger om kreditforsikring og af nye kreditter fra Verdensbanken.